

Marcel Štefančič, jr.

**NE GREMO SICER NIKAMOR,
A TJA GREMO HITREJE
KOT KADARKOLI**

Moja leta s Trumpom

Eseji o postresnici, postpolitiki in postzgodovini

Marcel Štefančič, jr.

**NE GREMO SICER NIKAMOR,
A TJA GREMO HITREJE
KOT KADARKOLI**

Moja leta s Trumpom

Eseji o postresnici, postpolitiki in postzgodovini

UMco

Ljubljana, 2017

**NE GREMO
SICER
NIKAMOR,
A TJA GREMO
HITREJE KOT
KADARKOLI**

»**R**odila sem se v Sloveniji, mali, lepi, tedaj komunistični deželi v srednji Evropi,« je na republikanski predvolilni konvenciji v Clevelandu povedala Melania Trump. Obenem je tudi povedala: »Z Donaldom sva skupaj že osemnajst let.«

Ko sem jo slišal, sem si rekel: je tale gospa razlog, da bo Donald Trump postal ameriški predsednik? Rekla je namreč tole: Prihajam iz komunistične dežele, zdaj pa sem Trumpova žena! Kar je bilo približno tako, kot da bi rekla: Vidite, Trump je komunistko spreobrnil v kapitalistko! Kar pomeni, da ima Trump nadnaravno, čudežno, karizmatično moč. Če je Slovenko spreobrnil v Američanko in komunistko v kapitalistko, potem bo tudi muslimane spreobrnil v kristjane.

Zato ne preseneča, da Trump že ves čas nastopa kot odrešitelj in prerok, kot resničnostni hipster, kot magični glas tistih, ki so brez glasu, kot batmanski pridigar, kot supermanski angel varuh, kot avtoritativni oče, kot čudežni genij, ki bo Ameriko odrešil vsega hudega – terorja, Mehičanov, ilegalnih priseljencev, muslimanov, političnih elit, lobijev in Kitajcev, ki uničujejo ameriško ekonomijo, in žensk, ki splavljajo.

»20. januarja 2017 bo Amerika spet varna,« je oznanil na konvenciji. Ergo: v trenutku, ko bo inavguriran, se bo zgodil čudež. Američani, ki so to tedaj živeli v peklju, se bodo ponovno prebudili v Ameriki. Trump bo Američane, ki jih je Barack Obama prelevil v komuniste in muslimane, spreobrnil v Američane. Melania je njegov čudež. In čudežu bo sledil nov čudež, ki mu bo sledil nov čudež, ki mu bo sledil nov čudež, ki mu bo sledil nov čudež, ki mu bo sledil nov čudež. Trumpovih čudežev bo toliko, da Jezus ne bo umrl od križa, temveč od dolgčasa.

Melania Trump je na oder republikanske konvencije prikorakala kot nevesta, kot Sneguljčica, v deviško beli obleki, znaku njene absolutne očiščenosti, čistosti in neomadeževanosti. Prikorakala je v barvi svoje rase, a potem prebrala govor, ki ga je ukradla Michelle Obama. To, da je govor snela iz govora, ki ga je imela Michelle Obama leta 2008 na demokratski predvolilni konvenciji, je streslo Cleveland, Ohio, Ameriko, Slovenijo in svet, kar pa je bilo pretiravanje: bolj kot to, da je govor ukradla, je bilo srhljivo to, da je bil njen govor tako prazen in tako fonetično brezoseben, kot da ga je prepisala iz telefonskega imenika. Če bi govorila o svoji beli obleki (sama jo je izbrala, ne pa stilist, je rekla), bi verjetno govorila bolj osebno, bolj dramatično, bolj prepričljivo – in bolj poetično.

Vse skupaj je bilo precej smešno: Trump je magnat, ni pa sposoben financirati dobrega, učinkovitega, originalnega govora. Koplje se v bogastvu, ženo pa na oder pošlje z bledim, puhlim plagiatom. Kaj to pomeni? Hoče, da Melania izgleda le kot njegov stepfordski okras? »Zelo mučno je bilo, ko se je Donald Trump hčerke Ivanke dotikal, kot da je njegova žena, žene Melanie pa se je komaj

dotaknil,« je tvitnil Omar Moore, urednik portala The Popcorn Reel.

Ali pa je le tipični antiintelektualec, ki se mu zdi povsem nesmiselno in nepotrebno, da bi intelektualno delo, kot je pisanje, plačeval. Že desetletja ni prebral niti ene knjige, pravijo insajderji, v njegovem stanovanju so videli le zbirko Hitlerjevih govorov, za katero pa je mislil, da je Mein Kampf, kar pove vse.

A po drugi strani – le zakaj bi se trudil? Le zakaj bi ženi iskal najboljše pisce govorov? Njegovi volivci itak niso intelektualci. Kje neki. Meje njihovega sveta so meje govora Melanie Trump. Vsaj tako so nas prepričevali.

A ne bi me presenetilo, če bi dal Trump ukradeni govor svoje žene avtorsko zaščititi. Navsezadnje, avtorsko daje zaščititi vse svoje reči, celo svoj predvolilni slogan – »Make America Great Again« – je dal menda avtorsko zaščititi, pa ga je ukradel Ronaldu Reaganu.

Trumpa – marmeladnega nihilista, infantilnega tirana, teatraličnega ustrahovalca, obscenega antipolitika, stand-up apokaliptika, šovinističnega fantazista, nefiltriranega poeta lumpenrasizma, antiintelektualističnega jokla, paranoidnega pridigarja z mentaliteto prodajalca rabljenih avtomobilov – so nekateri primerjali z Mussolinijem, drugi s Hitlerjem, tretji s Putinom, nekateri so ga imeli za psihopata, spet drugi za »Napoleona iz Živalske farme«, toda slovito antropologinjo Jane Goodall je spominjal na »šimpanze in njihove dominacijske rituale«.

Trump je v knjigi Trump: razmišljaj kot milijarder (Trump: Think Like a Billionaire, 2005) citiral Richarda Conniffa, ki je v Naravni zgodovini bogatih (The Natural History of the Rich, 2003) zapisal: »Uspešne alfa osebnosti kažejo odkrito

odločenost, da svetu vsilijo svojo vizijo, iracionalno vero v čezmerne cilje, ki meji na lunatičnost.« V to »magično« lunatičnost alfa osebnosti se je povsem vživel. »Bitch be cool,« je njegova najljubša replika iz Tarantinovega Šunda (Pulp Fiction, 1994).

Že to, da je republikanka, Melania Trump, ki je hitro dobila dobila impersonatorko (Late Show with Stephen Colbert), na republikanski konvenciji brala govor, ki ga je ukradla demokratki, Michelle Obama, je bilo hudo, še huje pa je bilo, da si je belka, ki prihaja iz »neverjetne modne arene«, prisvojila besede črnke, ki prihaja iz južnega Chicaga. To, da je belka svojo belsko izkušnjo izenačevala s črnsko izkušnjo, je delovalo preveč pokroviteljsko, da ne rečem rasistično.

Še toliko bolj, ker je bilo med 2472 delegati le 18 temnopoltih, toda Trumpov predvolilni slogan – »Narediti Ameriko spet veliko« – itak pomeni natanko to: »Narediti Ameriko spet belo.« Belci, vstanite!

Ko je rekel, da Amerike ne prepozna več, je imel prav: res je, ni več tako bela, kot je bila nekoč, v »zlatih« časih, ko jo je takoj prepoznal. Ameriko hoče zato zavrteti nazaj v čas, ko so bili črnici še nevidni, ko se geji še niso poročali in ko so bile žene še lepo doma, priveski in okraši soprogov, ki so jim napol fonetično, napol robotsko kimala.

Melania Trump, od katere trumpovski »moški« itak ne pričakujejo, da sploh zna pisati (za žensko je v njihovih očeh uspeh to, da se poroči), je na tistem republikanskem odru fonetično in robotsko – Pokemon Go je igra zanjo! – kimala možu, pa četudi so moški – republikanski govorniki – na tem istem odru divje, šovinistično in mizogino psovali ono drugo žensko, Hillary Clinton, ter jo prikazovali kot

čarovnico, celo »prasico«. Majice z napisom »Trump that bitch« so bile nezagrešljive.

Nekateri so terjali, da jo zaprejo (»Lock her up!«), drugi pa celo, da jo postavijo pred strelski vod in ustrelijo (»Guilty!«). Podton je bil na dlani: kaj se pa rine med moške?! Žensko je treba ponovno »udomačiti«. Spraviti jo je treba pod nadzor. Kar je mož, je žena! Žena naj bo doma, čaka naj na moža! Kot Melania, ki je Američane prepričevala, da jih njen mož »ne bo nikoli pustil na cedilu«. Saj veste, tako kot nje ni pustil na cedilu: zakaj ji je pa potem podtaknil inferioren in ukraden govor? In zakaj je po drugi strani pustil, da so na republikanskem odru – s precej boljšimi, tudi energičnejšimi in dramatičnejšimi govori – briljirali njegovi otroci, Tiffany, Donald, jr., Eric in Ivanka?

Ivanki, s katero bi, kot je rekel, hodil, če ne bi bila njegova hči, je celo pustil, da je govorila kot demokratka (kot Michelle Obama), saj je rekla, da se bo – jasno, skupaj z njim, »empatičnim« Donaldom, ki lahko to, da ima jajca in da ne bo trpel nobenega sranja, pokaže le tako, da ženo javno poniža – borila za žensko enakopravnost, za porodniški dopust, za univerzalno zdravstveno zavarovanje otrok in za izenačitev ženskih plač z moškimi. Le. Kajti moški, ki so delali pri Trumpovi kampanji, so zaslužili 35 odstotkov več kot ženske, ki so pri Trumpovi kampanji opravljale enako delo, je zapisal Boston Globe. Toliko o spolnem terorju.

Huda kognitivna disonanca pa je očitno nalezljiva, saj muči tudi Melanio, ki je v govoru neprestano poudarjala, kako njen mož ljubi Ameriko, toda ironično – Trump ni do tedaj o Ameriki povedal nič dobrega ali lepega. Ravno nasprotno: »Naša dežela gre k vragu!« Vse je narobe, vse je pokvarjeno, vse je slabo, ljudje so obupani, nič ne deluje,

je ponavljal. Trump Ameriko prikazuje kot »morasto distopijo«, je tedaj zapisal Paul Waldman (Washington Post). Ameriško ekonomijo so uničili Kitajci in ilegalni priseljenci! Varnost so porušili Mehičani in muslimani! In kriminal! Nikoli ga ni bilo več, je zagotavljal Trump. V resnici je ravno nasprotno – že dolgo ga ni bilo manj. V osemdesetih letih, potemtakem v tako slavljeni Reaganovi dobi, se je v Ameriki zgodilo dobrih 20 tisoč umorov na leto, leta 2014 pa se jih je zgodilo 6000 manj, pri čemer morate upoštevati tudi to, da ima Amerika zdaj 80 milijonov več prebivalcev kot v Reaganovi dobi.

Trump je kljub vsemu ustvarjal vtis, da se bliža armagedonski konec! O Ameriki je govoril tako, kot da jo sovraži. Amerika ne pomni predsedniškega kandidata, ki bi o njej govoril tako črnogledo – in tako apokaliptično. Trumpa so sicer primerjali s Hitlerjem in Stalinom, Mussolinijem in Putinom, Pinochetom in Chavezom, celo Kimom, toda Daniel Miller (AlterNet) pravi, da je še najbolj primerljiv z Osamo bin Ladnom, pa ne le zato, ker je bil tudi bin Laden večkrat poročen, ker je tudi bin Laden kariero začel z bogastvom, ki mu ga je zapustil oče, ker je bil tudi bin Laden velik narcis, ker je imel tudi bin Laden živ smisel za propagando, ker je tudi bin Laden na ves glas prodajal radikalno ideologijo in ker je tudi bin Laden ogrozil ameriško in globalno varnost (ja, kot Trump), temveč zato, ker je tudi bin Laden mahal z apokaliptično vizijo sveta, ki jo je potem prevzela Islamska država in jo prignala do »profetske« skrajnosti.

Bin Laden je apokaliptiko iz divjine popeljal na svetovni oder, a tudi Trump je apokaliptični staccato, ki je prej vegetiral na političnem obrobju (v protiatomskih bunkerjih

ruralnih ekstremistov, paranoikov in konspirologov), prelevil v mainstream. Svoje vernike je z lažmi, manipulacijami in konspirologijo mamil v svojo verzijo »džihada« – tako kot Islamska država svoje vernike mami v svojo verzijo džihada. Obe verziji džihada, Trumpova in islamistična, pa temeljita na očiščenju: Islamska država bi počistila vse nevernike, šiite, Jude ipd., Trump pa bi počistil vse Mehičane, ilegalne priseljence, muslimane in tako dalje. Ko bo Bližnji vzhod očiščen, bo Kalifat spet velik. In ko bo Amerika očiščena, bo spet velika. »Trump ima z duhovnimi očeti radikalnega islama več skupnega kot večina muslimanov, ki jih ne bi pustil v Ameriko,« pravi Miller.

Trumpovi belci, itak ekstremno dovzetni za fantazije belskega populizma, so prepričani, da so good guys in da jih je politika pustila na cedilu: za veliko dela so premalo plačani, neprestano izgublajo, ostajajo zadaj, izginjajo in postajajo manjšina, nihče jih več ne spoštuje, vsi se jim le posmehujejo, drugi – črnci, muslimani, ilegalni priseljenci, geji ipd. – pa medtem napredujejo in živijo na njihov račun. V Trumpu, uspešnem biznismenu, ki je »že nekaj dosegel« (drugače kot politične elite) in ki naj bi državo vodil kot svoje biznise (in kot svojo družino), vidijo človeka, ki jih ne bo pustil na cedilu, saj se ne meni za »politično korektnost« liberalnih političnih elit. To, da je etnonacionalist, rasist, islamofob, ksenofob in šovinist, je dokaz njegove »politične nekorektnosti«, ki bo belce – in »pravo« Ameriko – odrešila agonije, stagnacije in marginalizacije.

Toda na cedilu jih je pustil prav s tem, ko jih je radikaliziral, vulgariziral in prelevil v svoje klovne – v boratske »blondinke« etnonacionalizma, rasizma, islamofobije, ksenofobije in šovinizma.

Trumpovi privrženci so rjovel, da je Trump prihodnost, ki jo hočejo Američani, Clintonova pa le preteklost, ki je Američani nočejo več. V resnici pa je Trump le preteklost, ki jo hočejo belski moški – preteklost, ki bo črnice, priseljence, muslimane in ženske spet postavila tja, kamor sodijo.

Ko je Zach Galifianakis Clintonovo gostil v petminutnem komičnem šovu *Between Two Ferns*, ji je – zafrkljivo, cinično – namignil, kaj bi morala početi, če bi hotela premagati Trumpa: »Morali bi biti bolj rasistični.« Kar je bil kakopak le vic. A vic je bil tudi Trumpov novi app – kult osebnosti. Teleprompterja ni uporabljal, da bi bil lahko s ljudstvom v čim pristnejšem in čim neposrednejšem dušnem stiku, no, tvitu. In ni skrival, da mediji, demokracija in pravna država le ovirajo njegov pristni odnos s ljudstvom.

»Dal vam bom vse,« je rekel. »Dal vam bom to, kar hočete že 50 let. Jaz sem edini.« Če ne bi bil izvoljen v Ameriki, bi lahko kandidiral v Turkmenistanu. Ali pa Tadžikistanu. Weimarsko Nemčijo je zamudil.

Fenom, ki so se zbrali na predvolilnem shodu v avli njegovega Stolpa na Peti aveniji, je zavpil: »Potrebujemo voditelja, ki je napisal knjigo *Umetnost poslovanja!*« Jasno, *Umetnost poslovanja* (*The Art of the Deal*) je Trumpova avtobiografija, ki je leta 1987 postala bestseller, a je v resnici sploh ni napisal Trump, temveč Tony Schwartz, ki je reviji *New Yorker* povedal, da mu je žal, da jo je napisal: »Naličil sem prašiča!«

Danes bi *Umetnost poslovanja* naslovil *Sociopat*, pravi Schwartz, ki ne more pozabiti, kako mu je Trump – »živa črna luknja« – neprestano in sistematično lagal: da so njegove igralnice »neverjetno uspešne« (pa četudi so bile vse po vrsti v rdečih številkah), da je njegov oče švedskega

rodu (nemškega), da mu je uspelo le z minimalno pomočjo očetovega bogastva (brez maksimalne pomoči očetovega bogastva ga ne bi bilo), da je hotelsko verigo Holiday Inn z briljantnim trikom prepričal, da je postala njegova partnerica pri igralnici v Atlantic Cityju (to se ni nikoli zgodilo), da mu je pri rosnih devetindvajsetih uspel »genialni« nakup prestižnega hotela Grand Hyatt (brez očetove »umetnosti poslovanja« ga ne bi dobil), da je ta ali ona njegova stavba vredna toliko in toliko (v resnici je bila vredna bistveno manj). Zlagal se je celo, da je bila njegova tedanja žena Ivana Trump supermanekenka in članica češkoslovaške olimpijske reprezentance. Bila ni ne prvo ne drugo.

Trump zdaj te svoje laži citira kot dejstva. Hej, saj tako piše v knjigi! »Lagal je strateško in povsem brezvestno,« pravi Schwartz. In to, da je bil do resnice popolnoma indiferenten, mu je »dajalo nenavadno prednost«. Kar je logično. Ne pozabite namreč, da so nacistični propagandisti priporočali laganje. In če že lažeš, potem zelo laži! Trump že ves čas počne natanko to: v laganju tako pretirava, da se njegovim fenom zdi, da govori resnico.

A kot se je izkazalo, so vsi podcenili človeka, ki zelo laže. Ker pa zelo laže, njegovi volivci, že itak jezni, prestrašeni, zelo vodljivi in pijani od »pionirske sle po nepričakovanem in nepredvidljivem« (kot bi rekel Norman Mailer), potem lažje verjamejo njegovim populističnim fabrikacijam – da njihova revščina, brezposelnost in degradiranost niso posledica vse hujše ekonomske neenakosti, temveč terorja, priseljencev, muslimanov, Mehičanov in kriminala, da je Amerika v riti zato, ker so jo belci spustili iz rok, ker jo upravljajo drugi, nebelci, in ker so se vse tradicionalne

hierarhije – spolne, rasne, družinske ipd. – porušile, da ameriški sen ne deluje več, ker so ga okužili priseljenci, tajni agenti liberalnih elit, da elite z ilegalnimi priseljenci izvajajo genocid nad belci, da jim bodo vzeli božič, da je za strelske atentate na belske policaje in sploh porast kriminala kriv Obama, da so washingtonske elite Ameriko prodale Kitajski in da bo v »spet veliki Ameriki« vse najboljše spet rezervirano za belce.

Trump dela Ameriko spet veliko, kot je bila velika tedaj, v »zlatih časih«, ko je v njej obstajala še povsem jasna rasna hierarhija, ko so bili belci privilegirani, ko so črnci – ti Untermenschen – vedeli, kam sodijo, in ko črncem še ni mogel postati ameriški predsednik.

Vsi so podcenili jezne, maščevalne, patetične, dezinformirane volivce, demokracijo, ki se je zvedla na karnevalsko dezinformiranost, eksplozivno kombinacijo bankrotirane politike, neoliberalne arogance, ekonomske neenakosti, nativistične nostalgije, rasizma in apokaliptike, ki se spodvijajo v popolni vihar, in ljudi, ki »hočejo nazaj svojo deželo« in ki komaj čakajo, da glasujejo proti svojim ekonomskim in socialnim interesom.

Vsi pa so tudi podcenili delavski razred, prepričani, da nima kaj početi na desnici, saj ta vedno dela proti njegovim ekonomskim in socialnim interesom. Toda: ko levica delavski razred vzame kot nekaj samoumevnega in ko nanj pozabi (s čimer ga podceni), ji ga spelje desnica. Če je ekstremno populistična, še toliko prej.

Zato ne preseneča, da je Trump na republikanski konvenciji poudaril: »Obiskal sem odpuščene delavce in skupnosti, ki so jih opustošili grozljivi in nepošteni trgovinski sporazumi. To so pozabljeni moški in ženske naše dežele.

Pozabljeni so, a ne bodo dolgo. To so ljudje, ki trdo delajo, a nimajo več glasu. Jaz sem vaš glas!«

Govoril je o zidarjih, električarjih, šoferjih tovornjakov in jeklarjih, ne pa o srednjem razredu. Omamljal, zapeljeval in pritegoval je delavski razred, na katerega so demokrati – in levica širom po svetu – pozabili. Ameriško razredno politiko razume bolje od demokratov, je opozoril Jeffrey St. Clair (CounterPunch).

Toda uspelo mu ni le zato, ker razredno politiko razume bolje od demokratov, temveč tudi zato, ker so demokrati ta propulzivni teren – polje razredne politike in razrednega boja – prepustili Trumpu, ki ga je – v Hitlerjevem slogu – zavel v rasistično retoriko, tako da so se potem različni deli delavskega razreda žrli med sabo, namesto da bi se združili proti njemu.

»Nobena druga politična sila nima takšnega zagona in takšne kohezivnosti kot skrajna desnica,« pravi Serge Halimi, šef revije *Le Monde diplomatique*. »In nobena politična stranka nima prepričljive strategije, s katero bi lahko kljubovala skrajni desnici.« Nekaj takega se je zgodilo v tridesetih letih prejšnjega stoletja, ko ni bilo ne politične stranke ne politične sile, ki bi lahko tekmovala s fašizmom.

Vsi so pač podcenili jezo, frustriranost, užaljenost in deklasiranost vse bolj nevidnega, a vse bolj radikaliziranega in zrevoltiranega delavskega razreda, ki ga je hladni stroj neoliberalnega kapitalizma – z globalizacijo, robotizacijo, digitalizacijo, zapiranjem tovarn, selitvami delovnih mest in blaginje v tujino, nenehnim razlaščanjem, krizami in recesijami, socialnim poniževanjem – predelal v smeti, organske odpadke družbe, ali kot jim pravijo, *white trash*. Za vso to množico deklasirancev, ki je nekoč volila demokrate,

ki jo je politika zapustila, ki jo je ekonomija odpisala in ki je v zadnjem desetletju ali dveh vse izgubila ali pa ima vsaj občutek, da stalno le izgublja (in da je žrtev zarote, elit, politike ipd.), so si izmislili kopico pejorativnih vzdevkov (»waste people«, »clay-eaters«, »tackies«, »mudsills«, »hillbillies«, »white niggers«, »degenerates«, »rednecks«, »trailer trash«, »swamp people«), da bi jo lažje ignorirali in odpisali kot nekaj patološkega in ničvrednega, celo odvratnega in zasmrajenega, povsem odvečnega in nepotrebneega.

Vse te ljudi, ki si v očeh političnih in finančnih elit niso več zaslužili niti spoštovanja niti zaščite, so lahko odpisali, niso pa mogli odpisati njihove jeze, njihove tesnobe, njihovih frustracij in njihove paranoje, ki jih je namesto levice amfetaminsko pograbil lažni prerok, Donald Trump, zato tudi ne preseneča, da jih je šarlatansko svaril: »Če se lahko borijo proti meni, ki imam brezmejna sredstva za obrambo pred njimi, kaj lahko potem storijo šele vam! Kradejo vam delovna mesta, varnost, izobraževanje, zdravje, versko svobodo, drugi ustavni amandma, tovarne, domove in še veliko več.«

Pri Trumpu so po drugi strani tudi spregledali, da je teren zanj že pripravljen, da je torej rasistična, ksenofobična, nativistična, protiimigrantska, etnokratska klima, ki jo je zadnja leta kovalo »patriotsko« belsko gibanje Tea Party, že obstajala in kar klicala nekoga, kot je Trump, ki je moral le izreči »ključne« besede. To je bilo vse. In tisto čudovito teapartijsko ljudstvo, ki mu je vseeno, kaj je res in kaj ne, se je prižgalo. Hotelo je resničnostni šov, ki bo presegel resničnostni šov Keeping Up with the Kardashians.

Ko je brexit uspel, je Trump dahnil: Kaj sem vam rekel – napovedal sem ga! In ko se je zgodil tisti pokol v floridskem

gejevskem klubu, je dahnil: Kaj sem vam rekel – napovedal sem ga! Trump se dela, da je prerok, toda niti zdaleč ne spominja na Jezusa Kristusa. Ravno nasprotno. Zakaj potem tako zelo privlači kristjane, še posebej kakopak evangeličane? Zakaj se mu ne morejo upreti?

Iz preprostega razloga, pravi psihologinja Valerie Tarico, nekdanja evangeličanka, avtorica knjige *Zaupanje v dvom* (*Trusting Doubt*, 2010): ker jih spominja na Boga Stare zaveze! Ne brez razloga: tudi Bog Stare zaveze je bil seksist, rasist, egomanijak, megaloman, narcis in vojni hujskač, bil je zloben, malenkosten, krut, ljubosumen, žaljiv in maščevalen, nenehno je grozil in diskriminiral, nekatera ljudstva so se mu gabila, nenasitno je pritegoval pozornost, stalno je ponavljal »Jaz«, »Jaz«, »Jaz«, delal se je vsemogočnega, samega sebe je razglašal za Edinega, za najpomembnejše in največje bitje na svetu, na človeštvo je gledal zviška, celo s prezirom (zlasti na »nečiste« ljudi), ljubil je vonj po krvi in sežganem mesu, spiski njegovih sovražnikov so bili brezmejni, od vseh je terjal občudovanje, laskanje, slavljenje, klanjanje in malikovanje, drugih bogov ni trpel, nikomur ni pustil, da bi segel višje kot on (smrt Babilonskemu stolpu!), za dejstva se ni menil (štirinožni insekti?), njegove izjave so bile protislovne (kako je ustvaril dan in noč, preden je ustvaril sonce?), svoja mnenja je stalno spreminjal (enkrat je človeka ustvaril pred živaljo, drugič pa žival pred človekom). Bil je tudi obsceno bogat. Kot Trump.

In tudi Bog je svojim vernikom – okej, volivcem – obljubljal nebesa. »Z mano boste dobili toliko, da vam bo dolgčas,« pravi Trump. Ja, tudi Boga je motila menstruacija. Trump je Foxovi novinarki Megyn Kelly, ki mu je zastavila »zoprno« vprašanje, siknil, da ji »očitno od nekod teče kri«.

In oh – tudi Bog je tiste, s katerimi se je razšel, obsojal na večni pekel, obenem pa grozil s koncem Amerike (in sveta), če bo izvoljena ženska.

Trump je rekel, da bi lahko na Peti aveniji ustrelil človeka, pa ne bi izgubil niti enega volilnega glasu, medtem ko je svojim vernikom v Arizoni oznanil: »Počutim se kot supermaneken, le da krat 10!« Niti Bog ne bi znal tega povedati tako dobro. Trump v očeh krščanskih fundamentalistov ne izgleda kot politični odgovor na verska vprašanja, temveč kot verski odgovor na politična vprašanja.

Ko je brexit uspel, je Trump izjavil: »Ljudje hočejo videti meje.« Videti hočejo državne meje. Zato bo na ameriško-mehiški meji zgradil »kitajski zid«. In belski, evangeličanski volivci, ki v anketah neprestano ponavljajo, da so njihove vrednote ogrožene, so hoteli natanko to: rasista, ki bo potegnil meje. Trump je njihov rasist.

Zato tudi tako čudovito sprejemajo njegovo »politično nekorektnost«, njegovo avtokratsko retoriko, njegov kult osebnosti in njegovo kršenje vseh pravil: le človek, ki je nad politiko in ki krši vsa pravila, lahko naredi red in potegne meje. Demokracija, kongres, ustava in pravna država bi ga le ovirali. Če hoče narediti red, potegniti meje in rešiti »problem«, potem mora ignorirati tako demokracijo kot pravno državo, tako kongres kot ustavo.

V nekompleksnih očeh belsko-evangeličanskih volivcev ni nič bolj izprijenega od demokracije, kongresa, ustave in pravne države. V primerjavi z demokracijo, kongresom, ustavo in pravno državo izgleda Trump kot njihov najboljši prijatelj. Politično kupčijo ponuja natančno tistim, ki mu zakupa njegovega imena – brenda – ne morejo plačati.

To, da o politiki nima pojma, jih ne moti – v tem vidijo ultimativni dokaz, da ni politik, da torej ni del establišmenta. Pri tem pa spregledajo, da je Trumpu in finančnim elitam »brexit« že davno uspel – živijo v svojem, ograjenem, privilegiranem svetu, svet malih ljudi pa je le njihova kolonija.

Trump, kralj iz zlate palače (Trump Tower), delavce, velike poražence zadnjih desetih let (žrtve strašnega bogatenja elit, stagnacije, ekonomske neenakosti, revščine, vse slabšega zdravja, socialne smrti, političnega cinizma in resničnostnih šovov), prepričuje, da je eden izmed njih, del »prave Amerike«, toda poglejte le Trump Tower, njegovo zlato – »neverjetno« in »osupljivo« – stolpnico na Peti aveniji (»finančni in estetski uspeh«), 11-krat višjo od Bele hiše, dragulj v njegovi kroni (tu je leta in leta snemal resničnostni šov Vajenec, alias The Apprentice, tu je napovedal predsedniško kandidaturo), pa boste videli korupcijo in pokvarjenost babilonskih razsežnosti.

Kdor hoče videti, kako bi Trump vladal Ameriki, so zapisali Max Abelson, Jesse Drucker in Zachary R. Mider (Bloomberg), mora pogledati le graščino, v kateri že vlada. V Trumpovi stolpnici je živel tip, prekupčevalec z nepremičninami, ki so ga obsodili in zaprli, ker je nekemu razrezal obraz, tu je živel tip, lastnik deluxe transportnega podjetja, ki so ga obsodili in zaprli zaradi tihotapljenja kokaina, tu je živel tip, vodja nogometne zveze, ki so ga obsodili in zaprli zaradi goljufij, tu v hišnem zaporu živi tip, prav tako nogometni funkcionar, ki je obtožen podkupovanja, tu je živel tip, izterjevalec dolgov, ki so ga obsodili in zaprli, ker je fural Ponzijevo shemo, tu je živel tip, obtožen izsiljevanja in gangsterizma, tu je živel tip, art dealer, ki so ga obsodili in zaprli, ker je fural ilegalno hazardersko mrežo, tu je živel

tip, ki je bil zveza med to hazardersko ilegalno in ruskimi oligarhi (jasno, obsodili so ga in zaprli, njegovo ženo tudi), tu je živel tip, ki so ga obsodili in zaprli, ker je naročil umor poslovnega tekmeča, tu je živel tip, ki so ga obsodili in zaprli zaradi davčne utaje, tu je živel tip, preprodajalec rabljenih avtomobilov, ki so ga obsodili in zaprli, ker je ogoljufal banko, in tu je – očitno pod krinko panamskega kupca – živel Jean-Claude Duvalier, alias »Baby Doc«, zrušeni haitijski diktator. Stolpnico, ki ima 58 nadstropij (Trump pravi, da jih je 68), je v zadnjem desetletju prejšnjega stoletja menedžiral tip, ki ga je Trump najel takoj po prihodu iz ječe, kjer je sedel, ker je skušal nekega zveznega agenta podkupiti, da bi spustil trikratnega morilca.

Nič, Trumpov Tower je slaba sošeska.

Trump je bogataš, ki se dela, da je žrtev zarot in elit, in sajder, ki se dela, da je outsider, status quo, ki se dela, da je vstajnik, parveni, ki delavce, brezposelne, reveže in deklarirance prepričuje, da Amerika ni razredna družba, ampak da v njej vsakdo uspe že s tem, ko se tam rodi, kontrarevolucionar, ki hlini, da je revolucionar, elitist, ki hoče vzgajati nacijo, privilegiranec, ki rohni proti bankam in Wall Streetu, a jih je sam dobro molzel, stavec, ki Ameriki obljublja novo mladost, tajkun, ki je od kapitalizma vzel le najslabše, le njegove slabe strani. Ne plačuje davkov, nateguje investitorje, zadolžuje se, a ko bi moral dolg vrniti, razglasi bankrot, ne plačuje podizvajalcev, spušča se v posle, na katere se ne spozna, profitira, ko drugi izgubljajo, celo pri golfu goljufa, poslovnim partnerjem – piše Newsweek – pa kaže ženine gole fotke.

Trump je vse, kar ve, pobral v smeteh, pri patologiji tabloidnih tračev, teorij zarot, resničnostnih šovov in spletnih

forumov, teh naglih sodišč, teatrov vsakdanje krutosti, junaške anonimnosti in oportunistične primitivnosti. Ni predsodka, ki ga ne bi ljubil. In pravna država mora služiti predsodkom. Pravno državo pač razume tako, kot jo razumejo vsi tisti anonimni ljudje, ki se zbirajo na spletnih forumih – kot naglo sodišče. Toda predsodki pogosto vodijo v tragedije – in katastrofe.

Leta 1989 je bila v newyorškem Centralnem parku ponoči napadena in brutalno posiljena džogerka, 28-letna Trisha Meili, ki je bila potem skoraj dva tedna v komi. Policija je hitro prijela pet temnopoltih fantov, mlajših najstnikov, starih od 14 do 16 let. Hitro so jih tudi obtožili – za napad, posilstvo, poskus umora. Trump ni omahoval. V vse največje newyorške časopise je dal celostranski oglas, v katerem je terjal, da v New Yorku ponovno uvedejo smrtno kazen. Kar pomeni, da je za najstnike terjal smrtno kazen. Terjal je eksekucijo otrok. »To jih bo prestrašilo,« je rekel. »Te nasilneže in morilce hočem sovražiti. Naj trpijo.«

V intervjuju za CNN je dodal: »Težava naše družbe je v tem, da je žrtev brez pravic, kriminallec pa ima neverjetne pravice. Če hočemo kaj spremeniti, potem potrebujemo sovražstvo.« Če bi internet tedaj že obstajal, bi bil Trump kralj forumov. Populistična retorika njegovega oglasa – »Vrnite smrtno kazen!« – je podžgala, vnela in zastrepila javno mnenje, da je terjalo linč.

In res, naslednje leto so peterico obsodili, resda ne na smrt, kot je zahteval Trump, temveč na dolge zaporne kazni (od pet do 15 let). Najstniki so trdili, da so nedolžni in da tega niso storili, toda to ni nikogar zanimalo. Trump je ustvaril eksplozivni »moralni« kontekst, v katerem so jih morali obsoditi in zapreti.